

Vaikuttaminen verkossa

Sari Aalto-Matturi
neuvotteleva virkamies

E-participation index (YK 2010, 2008)

1. Etelä-Korea (2.)	12. Malesia	23. Kypros
2. Australia (5.)	13. Tanska (3.)	23. Ruotsi (9.)
3. Espanja	14. Saksa	25. Kroatia
4. Uusi-Seelanti (6.)	15. Ranska (4.)	26. Kolumbia
4. Iso-Britannia	15. Alankomaat	26. Irlanti
6. Japani (12.)	17. Belgia	28. Kirgisia
6. USA (1.)	18. Kazakstan	28. Mongolia
8. Kanada (11.)	19. Liettua	30. Suomi (45.)
9. Viro (8.)	20. Slovenia	30. Israel
9. Singapore (10.)	21. Itävalta	32. Kiina
10. Bahrain	21. Norja	32. Meksiko (7.)
		... 157. Vanuatu

OECD Public Governance Reviews Finland – Working together to sustain access, 31.5.2010

- Kuuleminen ja osallisuus tuovat valmisteluun lisäarvoa. Työtapa vaatii muutosta hallinnon ja kansalaisten väliseen suhteeseen, mm. aktiivista dialogia
- Kansalaisten osallisuutta koskeva toimintapolitiikka on pysynyt Suomessa heikkona riippumatta hyvästä tahdosta ja monista yrityksistä. Kansalaisten osallisuuden arvoa ei ole tunnustettu
- Ydintekijänä hallinnon ja kansalaisten välisessä etäisyydessä on kansalaisten kuulemisen vähyys poliittisessa valmistelussa ja keskushallinnossa

Verkko ja demokratia

- Verkon mahdollisuudet demokratiassa, mm.
 - Areena kansalaisten uudenväliselle vuorovaikutukselle myös hallinnon ja päätöksentekijöiden kanssa
 - Informaation saatavuus
 - Kansalaisverkostojen muodostaminen
 - Mahdollisuus toteuttaa suoraa demokratiaa

- Ongelmia mm.
 - Yhteiskunnan ja politiikan sirpaloituminen
 - Puntaroivan keskustelun aikaansaaminen
 - Digitaalinen eriarvoistuminen
 - Osallistumisen näennäisyys

Verkkodemokratian kehittämisen osa-alueet

- Suora demokratia
 - Kansanäänestykset, kansanaloitteet verkossa
- Edustuksellinen demokratia
 - Äänestäminen verkon välityksellä, puolueiden ehdokasasettelu, vaalikampanjat, valvonta
- Kansalaisaktiivisuus
 - Järjestötoiminta, epämuodollinen osallistuminen
- Virallinen konsultointi
 - Lausuntokierrokset, kuulemistilaisuudet
- Epävirallinen konsultointi
 - Valmistelu- ja päätöksentekoprosessien avaaminen osallistumiselle ja vaikuttamiselle

Virkamiesten asenteet verkko- osallistumiseen (VTT Janne Matikainen, HY, 2008)

- Virkamiehet käyttävät työssään paljon verkkoa
- Verkkoviestinnän yleistymisen on madaltanut kansalaisten kynnystä ottaa yhteyttä virkamiehiin
- Virkamiehet suhtautuvat myönteisesti yhteydenottoihin ja kokevat, että verkko on siihen hyvä väline
- Ongelmia:
 - Toimintamallien puuttuminen
 - Keskustelukulttuurin puutteellisuus
 - Kanavat ja menetelmät tunnetaan huonosti
 - Tahtotilan puuttuminen, resursointi

Valtioneuvoston periaatepäätös demokratian edistämisestä Suomessa 4.2.2010

- Suomi verkkodemokratiavertailujen 10 kärkimaan joukkoon 2010-luvun loppuun mennessä
 - Verkkodemokratian infrastruktuuri
 - Prosessien ja vuorovaikutuksen kehittäminen
 - Hallinnon tietoyhteiskunta- ja vuorovaikutusvalmiuksien kehittäminen
 - Hallinnon läsnäolo verkossa
 - Kumppanuus verkkodemokratian kehittämisessä

Kansalaisen osallistumisympäristö SADe-ohjelman hanke

- Esiselvitysvaihe 2-8/2010
- 1. vaiheen toteutus 2011?
- 2. vaiheen toteutus 2012-13?

Kansalaisen osallistumisympäristö

- Kansalaiselle mahdollisuus osallistua, vaikuttaa, hankkia ja jakaa informaatiota, tulla kuulluksi ja äänestää
- Virkamiehille ja hallinnolle projekti- ja valmistelutyön apu
 - työkalut vuorovaikutukseen, kuulemiseen, palautteen ja ideoiden kokoamiseen
- Osallistumisympäristö toimii helposti viestittävänä keskitettynä palveluna, joka samanaikaisesti hajautuu niille verkon areenoille, joissa kansalaiset jo toimivat. Palvelu hyödyntää sosiaalisen median mahdollisuuksia.
- Ympäristön osia voivat ottaa käyttöön organisaatiot (ministeriöt, virastot, kunnat, järjestöt), yhteisöt ja yksittäiset kansalaiset
- Tavoitteena: demokratian vahvistaminen, avoimuuden lisääntyminen, yhteistyö ja kustannussäästöt

Osallistumisympäristön palveluita

- Kuulemisen palvelut:

- Lausuntojen antaminen, kommentointi, sähköinen kysely, kuulemistilaisuudet

- Osallistuminen ja yhteistyö:

- Yleiset aloitteet ja vetoomukset (yleisesti tai tietyille viranomaisille)
 - Keskustelupalvelut
 - Palautteiden antaminen

- Lakiin perustuva osallistuminen

- Kansalais- ja kuntalaisaloite

- Neuvoa antava kansanäänestys, mahd. etä-äänestäminen vaaleissa

- Informaatiopalvelut:

- Osallistumisviestintä: viestit osallistumismahdollisuuksista

- Päätäjäviestintä: päättäjien ja edustajien viestipalvelut, blogit, tiedotteet, sähköiset kyselytunnit, videoidut tilaisuudet jne.

- Osallistumistili: näkymä omiin aloitteisiin ja kommentteihin

- Edustajien työn seuranta: vrt. theyworkforyou.com.

- Osallistumisen järjestämisen palvelut

